

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/29/2024
Identifikačné číslo spisu:	6122010803
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6122010803.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kostolanskej a členov senátu JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku na neverejnom zasadnutí konanom 30. júla 2025 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Z. Y. pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, o dovolaní obvineného Z. Y. proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo 6. júna 2023, sp. zn. 6T/33/2022 v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica z 23. novembra 2023, sp. zn. 4To/115/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného Z. Y. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Banská Bystrica (ďalej tiež „súd I. stupňa“) rozsudkom zo 6. júna 2023, sp. zn. 6T/33/2022, uznal obvineného Z. Y. (ďalej tiež „obvinený“) vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, v spojení s § 138 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

„v období od decembra 2017 do 28.06.2021 v čase, keď prišiel z práce zo zahraničia, v byte v I. I. na ulici XX. W. XX spôsoboval fyzické a psychické utrpenie svojej partnerke S. R. tak, že ju opakovane a pravidelne fyzicky napádal rôznym spôsobom a po rôznych častiach tela a vulgárne jej nadával, zamykal ju v byte a brával jej mobilný telefón, pričom

- v presne nezistenom čase dňa 05.05.2018 poškodenú fyzicky napadol tak, že vo vchode bytového domu jej dal facku, následne ju začal ťahať za vlasy a po tom, ako ju dotiahol do bytu si na ňu sadol a začal ju biť, čím jej spôsobil zlomeninu IX. rebra vpravo a pomliaždenie viacerých častí tváre s dobou nevyhnutnej liečby 4 až 5 týždňov

- dňa 25.08.2019 v čase okolo 15:00 hod. poškodenej vulgárne nadával a následne ju fyzicky napadol na toalete, dvakrát ju udrel otvorenou dlaňou po tvári, a ako ju vytiahol za vlasy z toalety von, kopal ju a uderal jej hlavu o nábytok, čím je spôsobil pomliaždenie hlavy a tváre s krvnými podliatinami okolo ľavého oka, na čele vpravo a na temene vpravo, pomliaždenie chrbta aj brucha ľahkého stupňa, pomliaždenie horných aj dolných končatín obojstranne ľahkého stupňa s viacpočetnými krvnými

podliatinami a zakrvácanie do spojovky ľavého oka, čo si vyžiadalo jej hospitalizáciu na Klinike úrazovej chirurgie vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou F. D. Roosevelta od 25.08.2019 do 27.08.2019 s dobou práceneschopnosti od 25.08.2019 do 31.08.2019 a

- dňa 28.06.2021 po tom, ako ho poškodená vystažovala z bytu a odobrala mu kľúče, v čase okolo 06:00 hod. potom, ako vyrazil riadne uzamknuté vchodové dvere, ho poškodená požiadala, aby odišiel a do bytu nevstupoval, do bytu vošiel, začal jej vulgárne nadávať a fyzicky ju napádať tým spôsobom, že ju uderil 4 - 5 krát päsťou do tváre, čím jej spôsobil tržnú ranu na koreni nosa veľkosti 1,5 cm ošetrovú zašitím v lokálnej anestéze, otvorenú zlomeninu nosových kostí s posunom úlomkov, pomliaždenie tváre s viacpočetnými krvnými podliatinami, zlomeninu spodiny očnice vpravo s posunom úlomkov do pravej čeľustnej (prínosovej) dutiny, pomliaždenie pravej očnej gule bez poruchy zraku, pomliaždenie ľavého ramena s odreninou dlhou cca 23 cm a pomliaždenie pravého kolena s krvnou podliatinou na vnútornej strane kolena, ktoré zranenia si vyžiadali dobu liečenia v trvaní 4 až 5 týždňov".

Za to bol obvinenému súdom I. stupňa podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona, za použitia § 38 ods. 2 Trestného zákona, uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 6 mesiacov.

Súd podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil obvineného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona bolo obvinenému uložené ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej S. R., nar. X.XX.XXXX v I. I., trvale bytom ul. XX. W.. XX, I. I. škodu vo výške 9.388,- €.

Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku súd odkázal poškodenú so zvyškom jej nároku na náhradu škody na civilný proces.

Súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej spoločnosti DÔVERA zdravotná poisťovňa, a. s., Einsteinova č. 25, Bratislava, IČO: 35 942 436 škodu vo výške 897,92 €.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „odvolací súd“) uznesením z 23. novembra 2023, sp. zn. 4To/115/2023 podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného Z. Y., poškodenej S. R. a okresného prokurátora zamietol.

Dňa 1. februára 2024 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolený súd“) doručené dovolanie obvineného, smerujúce proti uzneseniu odvolacieho súdu z 23. novembra 2023, sp. zn. 4To/115/2023. Dovolanie obvinený podal prostredníctvom obhajcu JUDr. Jána Gregu, advokáta so sídlom v Banskej Bystrici. Ako dôvod dovolania obvinený uviedol dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Úvodom podaného dovolania obvinený poukázal na skutočnosť, že námietku týkajúcu sa právnej kvalifikácie skutku, ktorá tvorí základ aj jeho dovolacej argumentácie, predniesol už v rámci odvolacieho konania. Právny záver súdu I. stupňa, na základe ktorého bol uznaný za vinného, považoval za výsledok nesprávneho právneho posúdenia skutkového stavu zisteného v konaní, ako aj za dôsledok nesprávneho použitia hmotnoprávneho ustanovenia Trestného zákona.

Obvinený zároveň uviedol, že svojím dovolaním nesmeruje k spochybňovaniu správnosti ani úplnosti skutkových zistení, ktoré v trestnej veci učinili sudy nižších stupňov, a to s vedomím, že ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku takéto námietky v rámci dovolacieho konania výslovne nepripúšťa.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku odôvodnil nesprávnou

právnou kvalifikáciou konania, ktorého sa mal podľa obžaloby dopustiť, podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, ktorá bola zvýraznená o § 138 písm. b) Trestného zákona, namietajú konkrétne neodôvodnenú aplikáciu kvalifikačného znaku spáchania činu závažnejším spôsobom konania spočívajúceho v tom, že k jeho protiprávnemu konaniu malo dochádzať „po dlhší čas“.

Namietal, že skutková veta uvedená v rozsudku súdu I. stupňa nešpecifikuje, ale len všeobecne konštatuje, v čom spočíva protiprávne konanie páchané „po dlhší čas“ (teda v období od decembra 2017 do 28. júna 2021), hoci súd toto tvrdenie opiera len o tri jednotlivé skutky, ku ktorým malo dôjsť 5. mája 2018, 25. augusta 2019 a 28. júna 2021.

Súd prvej inštancie uviedol len všeobecné časové obdobie páchania skutku „od decembra 2017 do 28. júna 2021“, avšak neuviedol v čom konkrétne mal spočívať pokračovací charakter trestného činu, a táto skutočnosť obvinenému nebola zrejmá ani z rozhodnutia odvolacieho súdu. V nadväznosti na uvedené poukázal na výklad § 138 písm. b) Trestného zákona, podľa ktorého možno kvalifikačný znak „po dlhší čas“ ako formu závažnejšieho spôsobu konania aplikovať výlučne pri trestných činoch pokračovacích, hromadných alebo trvácich. Uvedené podľa jeho názoru v rozhodnutí súdu I. stupňa absentuje, čím sa takéto rozhodnutie pre neho stalo nepreskumatelným, a zakladajúcim porušenie práva na obhajobu.

Zároveň mal za to, že skutky, ktoré sa stali 5. mája 2018, 25. augusta 2019 a 28. júna 2021, nemožno kvalifikovať ako skutky trvajúce po dlhší čas, teda v zmysle § 208 ods. 3 písm. d) Trestného zákona. Skutky uvedené vo výrokovej časti rozsudku súdu prvej inštancie podľa obvineného predstavujú oddelené, na sebe nezávislé konfliktné situácie, medzi ktorými existujú výrazné časové odstupy v trvaní niekoľkých mesiacov až rokov. Osobitne poukázal na interval medzi prvým a druhým skutkom, ktorý činí takmer 15 mesiacov, pričom medzi druhým a tretím skutkom uplynulo približne 22 mesiacov.

Obvinený namietal, že výklad pojmu „po dlhší čas“ nemožno založiť výlučne na formálnom vymedzení časového rámca, v danom prípade rokov 2017 až 2021, v rámci ktorého súd vybral tri skutky, ktoré mali byť spáchané a údajne na seba nadväzovali. Zároveň poukázal na to, že jeden z týchto skutkov bol pôvodne posudzovaný len ako priestupok. Podľa jeho názoru naplnenie kvalifikačného znaku závažnejšieho spôsobu konania v podobe konania „po dlhší čas“ vyžaduje sústavné protiprávne konanie, čo však v jeho prípade nemožno odôvodniť len všeobecným poukazom na časové rozpätie rokov 2017 až 2021, a existenciu konfliktov medzi ním a poškodenou počas tohto obdobia.

Súčasne nespochybňoval, že v dňoch uvedených vo výrokovej časti rozsudku došlo ku konfliktom medzi ním a poškodenou tak, ako to ustálil súd prvej inštancie. Bol však presvedčený, že so zreteľom na vyššie uvedené okolnosti bolo možné jeho konanie právne kvalifikovať najviac podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, v krajnom prípade v kombinácii s ods. 2 toho istého ustanovenia. Dôrazne namietal proti právnej kvalifikácii skutku podľa § 208 ods. 3 písm. d) Trestného zákona, teda proti záveru, že sa skutku dopustil závažnejším spôsobom konania. Podľa jeho názoru nebolo v trestnom konaní vykonané žiadne konkrétne, vecne preskumatelné a dostatočné dokazovanie, ktoré by naplnenie tohto kvalifikačného znaku preukázalo a odôvodňovalo jeho použitie. Na podporu svojho právneho stanoviska odkázal aj na obsah trestného spisu vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 6T/33/2022.

Na základe uvedených skutočností navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutia a vrátil vec odvolaciemu súdu na nové konanie a rozhodnutie. Zároveň požiadal, aby jeho konanie bolo právne posúdené výlučne podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, a aby mu bol uložený miernejší trest, pretože trest uložený súdom prvej inštancie považoval za neprimerane prísny, ktorý má výrazný negatívny dopad na jeho osobu, najmä v kontexte rodinných väzieb a vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom.

Obvinený svoju dovoláciu argumentáciu rozšíril písomným podaním 29. februára 2024, ktoré bolo doručené súdu I. stupňa 5. marca 2024. V tomto doplnení poukázal na ustálenú súdnu prax, podľa

ktorej je za hranicou akceptovanej doby považované obdobie šiestich mesiacov, pričom v jeho prípade medzi jednotlivými skutkami, ktoré sú predmetom konania, uplynuli významne dlhšie časové intervaly. Ako už uviedol v úvode svojho dovolania z 1. februára 2024, medzi prvým a druhým skutkom uplynul časový odstup presahujúci jeden rok, a medzi druhým a tretím skutkom takmer dva roky.

Vzhľadom na doposiaľ uvedené bol presvedčený, že jeho konanie je možné kvalifikovať len v zmysle § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona za všetky tri skutky, tak ako sú vymedzené v rozhodnutí súdu I. stupňa.

K dovolaniu obvineného sa písomným podaním zo 16. februára 2024, doručeným súdu prvého stupňa 21. februára 2024, vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry v Banskej Bystrici (ďalej tiež „prokurátorka“).

Po rekapitulácii priebehu doterajšieho konania, zhodnotení dôvodov dovolania týkajúcich sa vymedzenia časového obdobia skutku, a po preskúmaní predmetnej trestnej veci dospela k záveru, že dovolanie obvineného Z. Y. nie je dôvodné.

Postup krajského súdu považovala za zákonný a vecne správny, keď sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie. V tejto súvislosti odkázala na odôvodnenie krajského súdu, ktorý síce priznal isté pochopenie pre obhajobnú stratégiu zameranú na jednotlivé dielčie skutky, pri ktorých malo dôjsť k intenzívnejšiemu fyzickému útoku na poškodenú, zároveň však výslovne upozornil na obmedzenosť takéhoto prístupu. Odvolací súd zdôraznil, že takto koncipovaná obhajoba nereflektuje širší rámec skutkového diania, najmä pravidelnosť, opakovateľnosť a dlhodobosť násilného správania obvineného voči poškodenej, ku ktorému dochádzalo aj mimo hlavných eskalácií konfliktov.

Tieto skutočnosti boli preukázané nielen výpoveďou samotnej poškodenej, ale aj výpoveďami viacerých svedkov. Súd prvej inštancie sa podľa názoru prokurátorky s týmito skutočnosťami náležite a presvedčivo vysporiadal nielen pri samostatnom hodnotení jednotlivých výpovedí, ale aj pri ich komplexnom posudzovaní vo vzájomných súvislostiach. Zo zisteného skutkového stavu podľa prokurátorky jednoznačne vyplýva, že protiprávne konanie obvineného malo dlhodobý a opakovaný charakter, ku ktorému dochádzalo najmä po jeho návrate zo zahraničia.

Na základe uvedeného dospela k záveru, že v dovolaní uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je naplnený a navrhla preto, aby dovolací súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Obvinený sa vo svojom písomnom podaní z 11. marca 2024 vyjadril k stanovisku prokurátorky zo 16. februára 2024. Jeho obsah hodnotil ako čisto formálne stotožnenie sa s právnym názorom všeobecných súdov, bez uvedenia nových skutočností. Namietal, že prokurátorka len opakovane zdôrazňovala záver súdu, podľa ktorého je obhajoba zameraná výlučne na jednotlivé dielčie skutky spojené s výraznejším zásahom do zdravia poškodenej, nezohľadňujúc širší kontext údajných násilných prejavov, ku ktorým malo dochádzať aj medzi týmito skutkami. Všeobecné súdy dospeli k záveru, že obvinený sa dopúšťal násilného správania opakovane a po dlhú dobu, a to nielen v prípade skutkov, ktoré viedli k poškodeniu zdravia poškodenej, ale po dlhší čas. Tieto závery súdu vraj boli preukázané výpoveďami svedkov.

Obvinený však namietal, že takto všeobecne formulované závery dokazovania nepostačujú na preukázanie formálnych znakov trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby v zmysle zákona. Už v rámci odvolacieho konania namietal, že všeobecné súdy sa náležite nevysporiadali so závermi znaleckého posudku Mgr. L., ktorá v ňom okrem iného uviedla, že poškodená nevyžadovala odbornú pomoc, bola schopná udržiavať primeraný kontakt so znalkyňou, ako aj s ním ako obvineným, a to v súvislosti so starostlivosťou o maloletú dcéru. Tento dôkaz podľa obvineného charakterizuje namietanú skutočnosť týkajúcu sa právneho posúdenia jeho konania a to, že kvalifikačný znak „po dlhší čas“ možno aplikovať výlučne pri pokračovacích, hromadných alebo trvácich trestných činoch, poukazujúc na existenciu výrazných časových odstupov medzi jednotlivými skutkami.

Záverom opätovne uviedol, že si je vedomý obmedzení vyplývajúcich z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolací súd nie je oprávnený preskúmať ani meniť skutkový stav, ako ho zistili všeobecné súdy. Zdôraznil však, že dôvodom podaného dovolania je nesprávne právne posúdenie skutku a nesprávne použitie hmotnoprávneho ustanovenia. Podľa jeho názoru síce súdy vyvodili záver o naplnení formálnych znakov trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby len na základe všeobecných tvrdení, bez toho, aby ich dostatočne podložili konkrétnymi konštatovaniami, čo nie je oprávnený namietat' a preto svoju námietku smeruje výlučne do roviny právnej kvalifikácie skutku.

Spisový materiál bol spolu s dovolaním obvineného, jeho doplnením a vyjadrením prokurátorky, predložený dovolaciemu súdu na rozhodnutie 18. apríla 2024.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní predbežne preskúmal dovolanie i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), po využití zákonného práva podať riadny opravný prostriedok o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), a spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku.

Dovolací súd primárne poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov sú preto striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Dovolanie je ako mimoriadny opravný prostriedok v rámci trestného konania spôsobilé privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať, iba ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

Pokiaľ ide o otázku viazanosti dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi uvedenými v dovolaní v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, je potrebné uviesť, že táto viazanosť sa vzťahuje na vymedzenie pochybení vytykánych napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), nie však na právne dôvody dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku, pokiaľ ide o ich posúdenie podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva, či už ide o ministra spravodlivosti, generálneho prokurátora alebo obhajcu konajúceho v mene obvineného, je dovolací súd viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu zákonnosti nemôže prekročiť rámec návrhu a v ňom uvedených dovolacích dôvodov (§ 385 Trestného poriadku).

V posudzovanej trestnej veci obvinený formálne uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, v rámci odôvodnenia svojho dovolania uviedol aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať „ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolací súd považuje za nevyhnutné uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je vždy viazaný skutkovým stavom veci tak, ako ho zistili súdy nižšej inštalácie.

Dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, pretože tieto nemôže dovolací súd meniť ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zisteného súdom I. stupňa a odvolacím súdom vyjadreného v skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové námietky sa považujú tie, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania alebo proti hodnoteniu dôkazov súdmi nižších stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení najmä preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pokiaľ ich sám nemôže v konaní o dovolaní vykonať. Ťažisko dokazovania sa uskutočňuje v konaní pred súdom prvého stupňa, a jeho skutkové závery môže dopĺňať a korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Trestného poriadku, avšak nie obligatórne). Dovolací súd nemožno chápať ako tretiu inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí odvolacieho súdu (R 47/2014).

V rámci dovolacieho konania je preto prípustné preskúmať najmä nasledovné právne otázky:

- či skutok, za ktorý bol obvinený uznaný vinným, bol nesprávne právne kvalifikovaný ako iný trestný čin,
- či skutok vôbec napĺňa znaky trestného činu,
- či obvinený nebol uznaný vinným z prísnejšieho trestného činu, než ktorý zodpovedá skutkovým zisteniam,
- alebo či nebolo nesprávne použité iné hmotnoprávne ustanovenie, napr. ustanovenia o okolnostiach vylučujúcich protiprávnosť konania (§ 24 - § 30 TZ), o zániku trestnosti (§ 87 TZ), alebo o ukladaní úhrnného, spoločného či súhrnného trestu (§ 41 a § 42 TZ).

Obvinený odôvodnil existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku tvrdením o nesprávnej právnej kvalifikácii skutku podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, a to s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Trestného zákona. Konkrétne namietal, podľa jeho názoru, nedôvodné uplatnenie kvalifikačného znaku spáchania trestného činu závažnejším spôsobom konania, a to „po dlhší čas“. Argumentoval tým, že jeho konanie nebolo právne posúdené ako pokračovací, hromadný ani trváci trestný čin, čo považuje za nevyhnutný predpoklad pre aplikáciu uvedeného kvalifikačného znaku. Zároveň uviedol, že tri skutky uvedené vo výrokovej časti rozsudku predstavujú podľa jeho názoru tri samostatné incidenty, ku ktorým došlo 5. mája 2018, 25. augusta 2019 a 28. júna 2021, medzi ktorými sú výrazné časové odstupy. Tieto okolnosti podľa neho vylučujú možnosť dospieť k záveru, že sa dopustil trestnej činnosti „po dlhší čas“.

Na základe uvedeného dovolací súd konštatuje, že v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu je oprávnený preskúmať výlučne to či skutok, ako ho ustálili súdy nižších inštancií, napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, pod ktorý bol právne subsumovaný, konkrétne zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a ods. 3 písm. d) Trestného zákona, so zreteľom na kvalifikačný znak závažnejšieho spôsobu konania podľa § 138 písm. b) Trestného zákona.

Podľa §127 ods. 4 a ods. 5 Trestného zákona „Blízkou osobou sa na účely tohto zákona rozumie príbuzný v priamom pokolení, osvojiteľ, osvojenec, súrodenec a manžel; iné osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere sa pokladajú za navzájom blízke osoby len vtedy, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá právom pocítovala ako ujmu vlastnú“.

„Blízkou osobou sa na účely trestných činov vydierania podľa § 189, znásilnenia podľa § 199 ods. 2, sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 2, sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 2, týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208, nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 2, nebezpečného prenasledovania podľa § 360a, nebezpečného elektronického obťažovania podľa § 360b alebo financovania terorizmu podľa § 419c ods. 2 rozumie aj bývalý manžel, druh, bývalý druh, rodič spoločného dieťaťa a osoba, ktorá je vo vzťahu k nim blízkou osobou podľa odseku 4, ako aj osoba, ktorá s páchatelom žije alebo žila v spoločnej domácnosti“.

Podľa §208 ods. 1 Trestného zákona „Kto blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie

- a) bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán a popálením rôzneho druhu, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie alebo obmedzuje jej bezpečnosť,
 - b) bezdôvodným odopieraním stravy, oddychu alebo spánku alebo odopieraním nevyhnutnej osobnej starostlivosti, ošatenia, hygieny, zdravotnej starostlivosti, bývania, výchovy alebo vzdelávania,
 - c) nútením k žobrote alebo k opakovanému vykonávaniu činnosti vyžadujúcej jej neúmernú fyzickú záťaž alebo psychickú záťaž vzhľadom na jej vek alebo zdravotný stav alebo spôsobilé poškodiť jej zdravie,
 - d) vystavovaním vplyvu látok spôsobilých poškodiť jej zdravie, alebo
 - e) neodôvodneným obmedzovaním v prístupe k majetku, ktorý má právo užívať,
- potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov".

Podľa § 208 ods. 2 Trestného zákona „Rovnako ako v odseku 1 sa potrestá, kto spácha obdobný čin ako je čin uvedený v odseku 1, hoci bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvanástich mesiacoch postihnutý".

Podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona „Odňatím slobody na sedem rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- a) a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť,
- b) z osobitného motívu,
- c) hoci bol v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch za taký čin odsúdený alebo z výkonu trestu odňatia slobody uloženého za taký čin prepustený, alebo
- d) závažnejším spôsobom konania".

Podľa § 208 ods. 4 Trestného zákona „Odňatím slobody na pätnásť rokov až dvadsaťpäť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví viacerým osobám alebo smrť viacerých osôb".

Podľa § 138 písm. b) Trestného zákona závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu po dlhší čas.

Na naplnenie základnej skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby sa vyžaduje existencia takého konania páchatela, ktorým negatívne ovplyvňuje fyzický alebo psychický stav blízkej či zverenej osoby. Takéto správanie musí vykazovať zvýšený stupeň bezcitnosti, surovosti a zároveň sa musí vyznačovať určitým časovým trvaním. Hoci zákon nevyžaduje nevyhnutne nepretržité (sústavné) konanie, musí ísť o opakované alebo dlhodobo pretrvávajúce zlé zaobchádzanie, ktoré zjavne presahuje rámec bežných konfliktov vo vzťahoch.

Fyzické alebo psychické utrpenie je v tomto kontexte potrebné chápať ako telesné alebo duševné bolesti, ktoré zásadným spôsobom narušajú, ovplyvňujú alebo sťažujú bežný spôsob života poškodenej (týranej) osoby. Týranie nikdy nepredstavuje jednorazový ani ojedinelý akt. Vždy ide o trvajúce, sústavné správanie, ktoré sa opakovane vyznačuje hrubým, bezohľadným a necitlivým prístupom k poškodenej osobe. Práve táto pravidelnosť konania vedie k spôsobovaniu závažných psychických, prípadne aj fyzických útrap. Ide o určitý čas trvajúce zlé zaobchádzanie, pozostávajúce z viacerých incidentov alebo útokov, pričom nie je potrebné, aby každý z nich vyústil do ublíženia na zdraví.

Z obsahu skutku, ako ho ustálil súd prvého stupňa v skutkovej vete svojho rozsudku, a s ktorým sa krajský súd bez zmeny stotožnil, vyplýva, že obvinený v období od decembra 2017 do 28. júna 2021 po návrate zo zahraničia, kde pracoval, opakovane a systematicky spôsoboval fyzické aj psychické utrpenie svojej družke. Uvedené konanie spočívalo v opakovaných fyzických útokoch rôzneho charakteru,

pričom poškodenú napádal na rôznych častiach tela, vulgárne jej nadával, násilne ju zamykal v byte a odopieral jej prístup k mobilnému telefónu.

Konkrétne 5. mája 2018 jej spôsobil zlomeninu IX. rebra a viaceré pomliaždeniny v oblasti tváre. 25. augusta 2019 jej konaním spôsobil pomliaždeniny hlavy a tváre s výraznými krvnými podliatinami v oblasti ľavého oka, čela a temena, ako aj pomliaždeniny chrbta, brucha, horných a dolných končatín a zakrvácanie spojovky. Násilné konanie 28. júna 2021 vyústilo do spôsobenia tržnej rany na koreni nosa s veľkosťou 1,5 cm, otvorenej zlomeniny nosových kostí s posunom úlomkov, zlomeniny spodiny očnice, pomliaždeniny tváre s viacerými krvnými podliatinami, pomliaždeniny pravej očnej gule (bez poruchy zraku), a pomliaždenín ramena a kolena s krvnými podliatinami.

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že obvinený svojím konaním naplnil všetky znaky skutkovej podstaty predmetného trestného činu podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Voči poškodenej, konkrétne svojej družke, ktorá má postavenie blízkej osoby v zmysle § 127 ods. 5 Trestného zákona, uplatňoval fyzické aj psychické násilie. Jeho konanie pozostávalo najmä z fyzického napádania, používania vulgárnych výrazov, ako aj v obmedzovaní osobnej slobody poškodenej.

Takýmto konaním obvinený spôsobil poškodenej nielen psychické, ale aj vážne fyzické utrpenie, a to v rôznych podobách (bitím, kopaním, spôsobovaním rán a pomliaždenín, zlomenín, ponižovaním, nadávaním, pohŕdavým a dehonestujúcim zaobchádzaním, vyvolávaním strachu a stresu). Takéto správanie bolo spôsobilé ohroziť fyzické aj psychické zdravie poškodenej, a zásadne obmedzilo jej osobnú slobodu, dôstojnosť a pociť bezpečia.

Súd I. stupňa preto správne právne kvalifikoval vyššie popísané konanie obvineného ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

K námietke obvineného týkajúcej sa naplnenia osobitného kvalifikačného znaku „závažnejší spôsob konania“, konkrétne v podobe páchania trestného činu „po dlhší čas“ podľa § 138 písm. b) Trestného zákona, dovolací súd uvádza nasledovné:

Bez ohľadu na skutočnosť, že obvinený vo svojom dovolaní nespochybňoval len právnu stránku veci ako tvrdil, konkrétne aplikáciu kvalifikačného znaku „po dlhší čas“ ako súčasti kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu, ale zároveň namietal aj skutkové zistenia, ktoré tvorili základ tohto právneho záveru (najmä tým, že popieral existenciu fyzického násillia medzi jednotlivými skutkami so závažnejšími následkami na zdraví, a tvrdil, že tieto okolnosti neboli nižšími súdmi dostatočne preukázané a súčasne dostatočne nevyhodnotili závery znaleckého posudku Mgr. L. na ktoré poukazoval), dovolací súd poukazuje na to, že v konaní o dovolaní je (s výnimkou prípadu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, teda dovolania ministra spravodlivosti) viazaný právoplatne zisteným skutkovým stavom.

Vzhľadom na uvedené sa dovolací súd zaoberal výlučne tým, či časové obdobie uvedené v skutkovej vete rozsudku, počas ktorého sa obvinený dopúšťal protiprávneho konania, odôvodňuje právnu kvalifikáciu skutku pod znakom „po dlhší čas“.

Dĺžku časového obdobia, ktoré možno považovať za „dlhší čas“ v zmysle kvalifikačného znaku „po dlhší čas“, je nevyhnutné podľa ustálenej judikatúry posudzovať individuálne a komplexne, so zreteľom na viacero relevantných skutočností. Rozhodujúcim kritériom pritom nie je len samotné trvanie obdobia, počas ktorého dochádzalo k protiprávnemu konaniu, ale aj charakter a intenzita jednotlivých útokov, ich opakovanie a početnosť. (Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 14. novembra 2018, sp. zn. 6Tdo/1/2018).

Pri posudzovaní tejto podmienky je potrebné zohľadniť aj závažnosť foriem útokov, ktoré sú uvedené v § 208 Trestného zákona, ako aj následky, ktoré toto konanie zanechalo na poškodenej osobe. Každý prípad je preto potrebné hodnotiť v jeho konkrétnych súvislostiach a okolnostiach, pričom kvalifikačný znak „po dlhší čas“ nemožno vykladať izolovane, ale vždy v kontexte celkového spôsobu vykonania trestného činu a jeho dôsledkov.

Na naplnenie tohto kvalifikačného znaku nie je nevyhnutné, aby bolo protiprávne konanie nepretržité alebo každodenné. Postačuje, ak ide o opakované správanie počas určitého časového úseku, ktoré jednoznačne poukazuje na dlhodobú tendenciu protiprávneho konania páchatel'a. Rozhodujúce je, že ide o konanie určitej intenzity a závažnosti, ktoré výrazne presahuje mieru protiprávnosti vyjadrenú v základnej skutkovej podstate.

Nie je pritom možné všeobecne a paušálne určiť, aký konkrétny časový úsek možno považovať za „dlhší čas“, keďže ide o relatívny pojem, ktorý závisí od viacerých faktorov, ako už dovolací súd poznamenal vyššie. V súlade s judikatúrou platí, že pri závažnejších trestných činoch môže byť na naplnenie tohto znaku postačujúca aj kratšia doba, než by to bolo pri skutkoch menej závažných.

V tejto súvislosti je potrebné osobitne poukázať na vysoký stupeň závažnosti posudzovaného trestného činu, čo sa odráža aj v zákonom stanovenej trestnej sadzbe pri jeho základnej skutkovej podstate, určenej v rozpätí od troch do ôsmich rokov odňatia slobody. Takto nastavená sankcia zohľadňuje výrazný stupeň spoločenskej škodlivosti tohto konania a zároveň vyjadruje legitímny a prioritný záujem spoločnosti na efektívnej a dôslednej ochrane obetí domáceho násillia.

V danom prípade bolo protiprávne konanie páchané v období od decembra 2017 do júna 2021, teda počas takmer tri a pol roka. Vzhľadom na takto dlhé časové obdobie, ako aj s prihliadnutím na frekvenciu („opakované a pravidelne“) a intenzitu („fyzicky napádal rôznym spôsobom do rôznych častí tela, vulgárne jej nadával, násilne ju zamykal v byte a odopieral jej používanie mobilného telefónu...“) je zrejmé, že išlo o systematické, opakované a intenzívne násilné správanie. Takéto konanie zjavne presahuje rámec jednorazového, náhodného alebo ojedinelého incidentu a naplňa znaky dlhodobého týrania, ktoré je typické pre závažnejší spôsob spáchania činu. Tento záver je v súlade aj so súdnou praxou, ktorá všeobecne považuje obdobie najmenej šiestich mesiacov za dostatočné na naplnenie tohto kvalifikačného znaku.

Z uvedeného je zrejmé, že vymedzenie času skutku v skutkovej vete výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa zodpovedá kvalifikačnému znaku „po dlhší čas“, a preto musel dovolací súd konštatovať, že konanie dovolateľa bolo s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona správne právne posúdené podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona.

Okrajovo dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že súd I. stupňa vo svojom odôvodnení náležite a presvedčivo zdôvodnil, že naplnenie kvalifikačného znaku závažnejšieho spôsobu konania „po dlhší čas“ bolo v predmetnej veci jasne preukázané. Tento záver súdu vychádzal z dôsledného hodnotenia rozsiahleho dokazovania, ktorého súčasťou boli nielen výpovede poškodenej, ale aj viacerých vierohodných svedkov - maloletého syna A. R., W. G., A. D. a Ing. X. D..

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že skutkový dej nemožno vnímať ako tri izolované skutky, na ktoré obvinený vo svojej obhajobe poukazoval, ale ako súčasť systematického, opakovaného a dlhodobého prebiehajúceho násilného správania, ktoré sa odohrávalo v období od roku 2017 až do 28. júna 2021.

Súd prvého stupňa mal spáchanie skutku spoľahlivo preukázané najmä na základe výpovedí poškodenej, ktorá podrobne opísala vývoj ich vzťahu a postupné zintenzívňovanie násilného správania obvineného. Prvé fyzické útoky sa objavili už po niekoľkých týždňoch ich spoločného nažívania, konkrétne počas jej návštevy vo Schwechate. Ďalšie útoky sa odohrali aj počas tehotenstva, vrátane incidentu na dovolenke v Taliansku, kde jej obvinený kopol do knihy, ktorá bola položená na jej bruchu. Obvinený jej spôsobil aj viaceré závažné zranenia, ako zlomeninu rebra, pomliaždeniny hlavy a tváre, krvné podliatiny a zlomeninu nosa, ktoré si vyžiadali lekárske ošetrovanie. V opise násilného správania často používala výrazy ako „stále ma mlátil“, „mlátil hlava-nehlava“.

Výpoveď poškodenej bola plne podporená aj výpoveďou jej maloletého syna, ktorý opísal, že počas hádok matku obvinený fyzicky napádal, udieral päťami a urážal. Konkrétne poukázal na incident, kedy

matku obvinený dobil a skoro jej zlomil nohu kvôli tomu, že v jej telefóne našiel číslo na kuriéra. K frekvencii fyzických útokov uviedol, že sa diali „skoro dosť často“, raz/dvakrát do mesiaca, pričom matke nadával niekedy aj trikrát týždenne, najmä vtedy, keď bol obvinený pod vplyvom alkoholu.

Rovnako aj matka poškodenej, W. G., potvrdila, že ju jej vnuk opakovane kontaktoval so strachom o bezpečie svojej matky. Informácie o podozrivých situáciách v byte poškodenej dostávala aj od susedky poškodenej. Na svojej dcére viackrát videla modriny, ktoré najprv vysvetľovala ako následky pádov, no neskôr priznala, že ju obvinený fyzicky napádal. Zverila sa jej aj o útoku počas tehotenstva v Taliansku.

Fyzické útoky boli preukázané aj odbornými vyjadreniami MUDr. A. O. ohľadom zranení, ktoré boli poškodenej spôsobené pri incidentoch 5. mája 2018 a 28. júna 2021.

Incident z 25. augusta 2019 súd I. stupňa vyhodnotil ako preukázaný na základe rozkazu o uložení sankcie za priestupok, ktorý síce bol zrušený na základe protestu prokurátora, no vo veci preukázal skutkový dej.

Súd I. stupňa vyhodnotil správne aj tú skutočnosť, že to, že sa obvinený vracal z pracovných ciest približne v trojtýždňových intervaloch, nemá z právneho hľadiska podstatný význam. Dočasné prerušenie protiprávneho konania, ktoré je spôsobené objektívnymi okolnosťami, akou je napríklad neprítomnosť z dôvodu výkonu zamestnania, nemožno vyhodnotiť ako dobrovoľné upustenie od trestnej činnosti. Podstatné je, že po každom návrate obvineného do spoločnej domácnosti dochádzalo k násilnému správaniu voči poškodenej.

Dovolací súd, vzhľadom na svoju viazanosť skutkovými zisteniami učinými súdmi nižších stupňov, ktoré nie je oprávnený meniť ani dopĺňať, dôvodne uzavrel, že rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu, vychádzajú zo správneho právneho posúdenia skutkového stavu zisteného v trestnom konaní. Pre dovolací súd sú rozhodujúce skutkové zistenia, podľa ktorých obvinený spáchal skutok tak, ako je opísaný vo výrokovej časti rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorého skutkovými závermi sa v celom rozsahu stotožnil aj súd odvolací. Takto ustálenému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právna kvalifikácia skutku, vrátane kvalifikačného momentu podľa §138 písm. b) Trestného zákona. Dĺžka konania, jeho intenzita a systematickosť, napĺňajú všetky požiadavky podľa ustálenej súdnej praxe.

Z uvedeného je zrejmé, že právna kvalifikácia skutku, ako ju určil súd prvej inštancie a následne potvrdil aj odvolací súd, bola vecne správna a primeraná skutkovým zisteniam. Aplikácia vyššej trestnej sadzby plne korešpondovala so závažnosťou spôsobu páchania trestnej činnosti a pohybovala sa v medziach zákonných ustanovení. Keďže sa súdy nižších stupňov dôkladne a presvedčivo zaoberali otázkou kvalifikačného znaku skutku, námietka obvineného v tejto časti nemohla obstať a nenaplnila dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V rámci dovolania obvinený vzniesol aj námietku podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktorú odôvodňoval nepreskúmateľnosťou rozhodnutia súdu prvého stupňa z dôvodu absencie právnej kvalifikácie trestného činu ako pokračovacieho, keďže kvalifikačný znak závažnejšieho spôsobu konania „po dlhší čas“ možno uplatniť len pri trestných činoch pokračovacích, trvácich alebo hromadných.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

K predmetnému dovolaciemu dôvodu je potrebné uviesť, že konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii OČTK a súdov na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 dohovoru, ako aj čl. 50 ods. 3 ústavy nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení

obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z dikcie citovaného ustanovenia je zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť tento dovolací dôvod. Zásadným porušením práva na obhajobu je najmä, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby (R 116/2014). Prípadné porušenie musí mať vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu podstatný vplyv na výsledok konania, teda na rozhodnutie vo veci samej. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

K námietke obvineného dovolací súd poukazuje na teoreticko-právne špecifikum pokračovacích trestných činov. Pokračovacie trestné činy pozostávajú z viacerých čiastkových útokov, ktoré spája objektívna i subjektívna súvislosť. Podľa zákona § 122 ods. 10 Trestného zákona „trestnosť všetkých čiastkových útokov sa posudzuje ako jeden trestný čin, ak všetky čiastkové útoky toho istého páchatel'a spája objektívna súvislosť v čase, spôsobe ich páchania a v predmete útoku, ako aj subjektívna súvislosť, najmä jednotiaci zámer páchatel'a spáchať uvedený trestný čin“.

Z toho vyplýva, že každý čiastkový útok, ktorý má byť súčasťou pokračovacieho trestného činu, je potrebné v skutkovej vete vnímať a formulovať ako samostatný skutok, pričom až súhrn týchto čiastkových útokov vytvára jednotný pokračovací trestný čin. Táto požiadavka sa bez výhrad vzťahuje aj na trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona, ak má byť posúdený ako pokračovací trestný čin. Znamená to, že každý konkrétny skutkový prejav týrania musí byť náležite individualizovaný, akoby išlo o samostatný trestný čin.

Pri trestnom čine týrania blízkej a zverenej osoby si je nutné uvedomiť, že pri takto koncipovanom trestnom čine nie je možné časovo ani obsahovo presne špecifikovať každé jednotlivé čiastkové konanie páchatel'a, ktoré by každé jedno samostatne napĺňalo znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu. Jednotlivé útoky páchatel'a nebudú samy o sebe napĺňať znaky skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby.

Z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 268/2024 z 28. mája 2024:

„Skutok zodpovedajúci právnej kvalifikácii trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby je trvácim trestným činom podľa § 122 ods. 12 Trestného zákona, v každom prípade je „jednoskutkovým“ trestným činom, ktorý je dokonaný skončením/odstránením predmetného protiprávneho stavu alebo z procesných dôvodov podľa § 122 ods. 13 Trestného zákona. Ide teda o samostatne spáchaný a kvalifikovaný trestný čin, vo vzťahu ku ktorému je ďalší, po ňom nasledujúci trestnoprávne relevantný skutok aj pri rovnakej právnej kvalifikácii v hmotnoprávnej pozícii viacčinne sa zbiehajúceho trestného činu (teda nie v pozícii ďalšieho čiastkového útoku pokračovacieho trestného činu). V alternatívnom obsahovom vyjadrení pokračovací trestný čin podľa jeho legálnej definície v § 122 ods. 10 Trestného zákona nemôže byť zložený z trvácich trestných činov ako čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu“.

Trestný čin zakotvený v § 208 Trestného zákona je tak svojou povahou trvácim trestným činom, teda už pre naplnenie jeho základnej skutkovej podstaty sa vyžaduje, aby protiprávny stav, ktorý zodpovedá jeho objektívnej stránke, bol páchatel'om udržiavaný po určitú dobu. Páchatel' svojím násilným konaním vyvoláva protiprávny stav, ktorý opakovaním svojho konania vlastne udržiava.

Vzhľadom na špecifiká tohto prípadu, a s prihliadnutím na obsah jednotlivých výpovedí, nie je možné jednotlivé čiastkové konania obvineného presne časovo ani obsahovo vyčleniť tak, aby každé samostatne napĺňalo skutkovú podstatu trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby. Z tohto dôvodu neboli splnené zákonné podmienky podľa § 122 ods. 10 Trestného zákona na posúdenie konania obvineného ako pokračovacieho trestného činu.

Podstatnou skutočnosťou však stále zostáva, že v priebehu konania bolo dostatočne a jednoznačne

preukázané, že obvinený sa predmetnej trestnej činnosti dopúšťal dlhodobo, a to v období od roku 2017 až do 28. júna 2021, teda takmer štyri roky. Táto dĺžka a pravidelnosť protiprávneho konania má zásadný význam pri posudzovaní závažnosti skutku, najmä z hľadiska kvalifikačného znaku ako závažnejšieho spôsobu konania podľa § 138 písm. b) Trestného zákona, a to bez ohľadu na to, či ide o pokračovací trestný čin, alebo nie.

Riadiac sa vyššie uvedenými úvahami rozhodol dovolací súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie prijal senát dovolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.